

Het heeft achttien jaar geduurd voor Sjoukje Iedema het aandurfde in haar eigen werk iets te gaan doen met de fascinatie die ze lang voelde voor het beroemde Tapijt van Bayeux, het naar schatting uit 1068 daterende geborduurde kleed, dat de Slag bij Hastings in 1066 uitbeeldt. Vergeleken met de afstand tussen de totstandkoming van het beroemde tapijt en onze tijd is achttien jaar te overzien, maar in een kunstenaarsleven is het een niet weg te cijferen periode. Die tijd had Iedema nodig om haar gedachten over de voorstellingen van het beroemde kleed op een eigen manier te verwerken. Dit najaar hangt het resultaat van dit denkproces in de galerie van Artemisia in Leeuwarden; een reeks olieverven op paneel, gemengde technieken en monotypes, veelzijdige persoonlijke indrukken van de door het beroemde kleed zo levend in onze herinnering gebleven strijd in zuid-Engeland. Iedema heeft niet alleen gekozen voor een heel persoonlijke vertaling van de inhoud, maar dus ook voor andere technieken. Ze borduurde niet, al duiken er in enkele mixed-media werken wel hier en daar gekleurde draden op, maar speelt in onder meer olieverf, conté, pastelkrijt, potlood en

Bayeux door onze ogen

'De strijd begint' van Sjoukje Iedema.

inkt met het idee van veroudering, slijtage en vervaging. Iedema's werk gaat daarmee misschien wel meer over hoe een hedendaags mens het tapijt in de 21ste eeuw beleeft dan over het klassieke geworden werk zelf. Het resulteert in gedetailleerd uitgewerkte, maar toch vrije vormen, waarin je fragmenten van gestalten kunt herkennen; mensen, paarden, oorlogstuig. Mystificerende beeldelementen, kwetsbaar door het gevoelige handschrift, het gedoseerde gebruik van uiteenlopende materialen, aardetinten en subtiel aange-

brachte tekens, die het verloop van de tijd lijken aan te geven. Denk aan krassen, gescheurd papier, deels weggeveegde verf en inkt.

Zulke pogingen om nieuw werk er ouder uit te laten zien dan het is, valt nog niet mee. Vaak komt iets er erg gekunsteld uit te zien. Iedema trapt niet in die val, ze doet geen poging het tapijt realistisch weer te geven, ze laat ons meekijken door haar ogen, die van de eenentwintigste eeuw, dus in een getransfigureerde vorm. Tot de meest aansprekende werken behoort 'De strijd begint', het

brede tafereel waarin allerlei materialen verwerkt zijn, tot enkele klinknagels toe. De halffiguuratieve passerende paarden, stofwolken en personen suggereren fraai de voortgang van een lang verhaal. Soms halftransparante laagjes geven dit paneel een zekere driedimensionaliteit. Dat is een methode die Iedema vaker toepast, wat onder meer te zien is in de tweede ruimte van Artemisia, waar loshangend linnen en rijstpapieren laagjes achter elkaar een werk haast tot hangend object maken.

A.K.